

Pan
Julian Mazurek
Starosta Międzychodzki

Starostwo Powiatowe
ul. 17 Stycznia 143
64-400 Międzychód

Na podstawie art. 6a ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne* (Dz. U. z 2005 r. Nr 240, poz. 2027 ze zm.) oraz § 4 ust. 1, § 5 ust. 1 pkt 2 i § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2001 r. w *sprawie kontroli urzędów, instytucji publicznych i przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących geodezji i kartografii* (Dz. U. Nr 101, poz. 1090), pracownicy Wojewódzkiej Inspekcji Geodezyjnej i Kartograficznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przeprowadzili w Starostwie Powiatowym w Międzychodzie, kontrolę doraźną w zakresie poprawności wydawanych przez kontrolowany organ dokumentów z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w tym z ewidencji gruntów i budynków.

Kontrolę przeprowadzono na polecenie Głównego Geodety Kraju, zawarte w piśmie z dnia 8 kwietnia 2009 r., znak KN-5030-47/08/09, skierowanym do Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego w Poznaniu w wyniku wpływu do Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii skargi Danuty Borowskiej i Grzegorza Borowskiego.

Szczegółowe wyniki kontroli przedstawione zostały w protokóle przyjętym i podpisanym przez Pana Starostę w dniu 10 marca 2010 r. Jednocześnie, przekazując podpisany protokół kontroli zgłosił Pan Starosta zastrzeżenia do jego treści zawartej w załączniku nr 1, dotyczącej wyników „Badania księgi wieczystej i zapisów w części opisowej operatu ewidencji gruntów i budynków”. Rozpatrzenie zastrzeżeń przekazano pismem, znak jw. z 31 marca 2010 r.

Na podstawie stwierdzonego stanu faktycznego, pozytywnie oceniono realizację zadań administracji geodezyjnej i kartograficznej w zakresie:

- 1) przestrzegania przepisów § 53.1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w *sprawie ewidencji gruntów i budynków* i art. 37 ustawy o *ochronie danych osobowych* przy realizacji zdań z zakresu przetwarzania danych osobowych zawartych w zbiorach ewidencji gruntów i budynków,
- 2) wydania upoważnień Starosty dla pracowników działając w imieniu organu – realizujących zadania organu przypisane art. 7d ustawy – *Prawo geodezyjne i kartograficzne*,
- 3) realizacji przepisu § 48.3 rozporządzenia, tj. kompletności dokumentów w sprawach dotyczących zmian ewidencyjnych, terminowości wprowadzania zmian do operatu ewidencyjnego, a także co do realizacji wymogu zawiadamiania podmiotów o wprowadzonych zmianach ewidencyjnych.

Kontrola ujawniła jednak uchybienia i nieprawidłowości dotyczące:

- 1) przypisania do realizacji geodecie powiatowemu wszystkich zadań wynikających z art. 7d ustawy – *Prawo geodezyjne i kartograficzne* - faktycznego pozostawienia poza jego nadzorem zadania dotyczącego prowadzenia postępowań z zakresu gleboznawczej klasyfikacji gruntów, co stanowi naruszenie art. 6a ust. 1 ustawy – *Prawo geodezyjne i kartograficzne*: „*Służbę Geodezyjną i Kartograficzną stanowią: ... starosta wykonujący zadania przy pomocy geodety powiatowego*”.

Kontrola wykazała, że powyższe zadanie nie jest wyszczególnione w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Międzychodzie. Jest natomiast wyspecyfikowane w Regulaminie organizacyjnym Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej. Faktycznie zadanie jest realizowane przez Wydział Gospodarki Nieruchomościami, a czynności realizowane w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej ograniczają się wyłącznie do czynności związanych z prowadzeniem ewidencji gruntów i budynków.

- 2) umieszczania na każdej wpływającej korespondencji pieczętki wpływu określającej datę otrzymania tej korespondencji i opatrywania pisma załatwiającego sprawę znakiem tej sprawy oraz potwierdzeniem wysyłki, do czego obliguje organ § 6.12, 27.1 i 32.2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w *sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów powiatu*.

Uchybienie to dotyczy przyjmowanych do realizacji przez Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej wniosków o wprowadzenie zmian do operatu ewidencji gruntów i budynków, sporządzenie wypisów i wyrysów, zamówień na materiały i dane z zasobu oraz wystosowywanych kopii zawiadomień o wprowadzonych zmianach danych ewidencyjnych.

- 3) prowadzenia *Dziennika Zamówień* na udostępnienie materiałów i danych z zasobu zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 24 do Instrukcji technicznej O-4 *Zasady prowadzenia państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego*, tj. jako jednolitego, odrębnego rejestru, do czego obliguje organ § 10.2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w *sprawie określenia rodzajów materiałów stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, sposobu i trybu ich gromadzenia i wyłączenia z zasobu*.

W kontrolowanej jednostce nie funkcjonuje rejestr pn. *Dziennik Zamówień*. Część zamówień podlega rejestracji na stanowiskach realizujących obsługę zgłoszeń prac geodezyjnych w kartotece zamówień - opcji programu informatycznego OŚRODEK, część natomiast rejestrowana jest na stanowiskach udostępniających dane z części opisowej operatu ewidencyjnego w formie tradycyjnej.

- 4) opatrywania dokumentów udostępnianych z zasobu geodezyjnego i kartograficznego wymagalnymi klauzulami i uwierzytelniania komputerowych wydruków, wypisów i wyrysów, do czego zobowiązują przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w *sprawie określenia rodzajów materiałów stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, sposobu i trybu ich gromadzenia i wyłączenia z zasobu oraz udostępniania zasobu* i rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w *sprawie ewidencji gruntów i budynków*.

Czynności kontrolne wykazały, że kopie dokumentów udostępnianych z zasobu dla potrzeb realizacji prac geodezyjnych nie są opatrywane klauzulami nr 3 i nr 4 określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia w *sprawie określenia rodzajów*

materiałów stanowiących państwowy zasób geodezyjny ..., nazwą miejscowości, datą ich sporządzenia, pieczętą imienną pracownika upoważnionego do nadawania cech dokumentu opracowaniom gromadzonym w zasobie i udostępnianym z tego zasobu. Natomiast w odniesieniu do wymogów rozporządzenia *w sprawie ewidencji gruntów i budynków* nie stwierdzono wprawdzie uchybień w zakresie stosowania wymaganych klauzul, ale ujawniono przypadki przyjmowania do realizacji wniosków właścicieli nieruchomości o wydanie dokumentów bez wskazania celu ich przeznaczenia, co jest wymogiem warunkującym opatrzenie wydawanych dokumentów właściwą klauzulą. Ponadto stwierdzono, że dokumenty wydawane z operatu ewidencji gruntów i budynków, w miejscu nazwy organu bądź urzędowej pieczęci organu opatrywane są nazwą starostwa, a udostępniane kopie map ewidencyjnych zamiast wymaganego numeru ewidencyjnego oryginału mapy przyjętej do zasobu zawierają numer zamówienia i podpisywane są przez pracownika bez określenia stanowiska służbowego i pieczęci stanowiącej iż działa on z upoważnienia organu (wprawdzie o działaniach z upoważnienia organu stanowi samo upoważnienie osoby aktualne w dacie podpisania dokumentu, to jednak dla jednoznaczności działania tej osoby z upoważnienia organu wskazane jest opatrywanie dokumentów pieczęcią stosownej treści).

- 5) rejestracji dokumentów stanowiących podstawę aktualizacji operatu ewidencji w komputerowym rejestrze kancelaryjnym – „Dzienniku zgłoszeń zmian”, który winien stanowić część składową systemu informatycznego ewidencji, zgodnie z § 48.1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa *w sprawie ewidencji gruntów i budynków*.

Na podstawie dokonanych ustaleń, stwierdzono, że w kontrolowanej jednostce nie prowadzi się jednolitego dziennika zmian danych ewidencyjnych, a prowadzone rejestry zmian nie spełniają wymogów § 48.2 rozporządzenia *w sprawie ewidencji gruntów i budynków*. Ponadto, dokumenty stanowiące podstawę wprowadzenia zmian opisowych i geometrycznych podlegają rejestracji dwukrotnie; w programie OŚRODEK i w formie tradycyjnej.

- 6) sporządzania wypisów i wyrysów oraz innych dokumentów.

Czynności kontrolne sporządzanych wypisów i wyrysów z operatu ewidencyjnego wykazały w powyższym zakresie uchybienia, co do treści tych dokumentów określonej w załączniku nr 5 do rozporządzenia *w sprawie ewidencji gruntów i budynków* (np. braku nr PESEL). Stwierdzono również, opatrywanie ich informacją nie wymaganą żadnym przepisem (o podstawie prawnej wydanego dokumentu, bądź odpowiedzialności sądu za nr KW). Natomiast w odniesieniu do sporządzanych zawiadomień o zmianach ewidencyjnych stwierdzono rozbieżności z wzorem tych dokumentów określonym w Wytycznych techniczno-organizacyjnych *w sprawie prowadzenia ewidencji gruntów i budynków Instrukcji G-5 Ewidencja gruntów i budynków*.

- 7) prowadzenia ewidencji gruntów i budynków w formie komputerowych baz danych.

W organie, część opisowa i część kartograficzna operatu ewidencyjnego prowadzone są rozdzielnie. Wprawdzie przepisy przejściowe (rozdział 7) rozporządzenia *w sprawie ewidencji gruntów i budynków* dopuszczają możliwość aktualizacji operatu ewidencyjnego, do czasu jego modernizacji „...w takim zakresie, w jakim umożliwia tę aktualizację informatyczny system obsługujący bazę danych ewidencyjnych”, to zauważyć należy, że forma prowadzenia operatu ewidencyjnego uniemożliwia tworzenie raportów,

o których mowa w § 22 rozporządzenia i nie gwarantuje spójności danych opisowych i geometrycznych.

- 8) dokumentowania pobieranych opłat za czynności związane z prowadzeniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Kontrola nie obejmowała wprowadzenia procedur związanych z realizacją powyższych zadań, jednak w trakcie czynności kontrolnych udostępniono upoważnienia pracowników oraz dokumenty finansowe sporządzane w *Ośrodku*. Na tej podstawie stwierdzono, że pobieranie opłat jest dokumentowane fakturami VAT. Tego rodzaju opłaty są opłatami administracyjnymi i nie podlegają przepisom ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o podatku od towarów i usług* (Dz. U. Nr 54, poz. 535 ze zm.). Oznacza to, że pobranie opłat dokumentowane winno być rachunkami.

W odniesieniu do sporządzonych wyciągów z wykazu zmian gruntowych KW Chorzepowo T. II k. 42 z 18 września 2002 r. i 3 czerwca 2004 r. stwierdzono, co poniżej.

- 9) Wobec rozbieżności zapisów w operacie ewidencji gruntów i budynków i w księgach wieczystych, organ nie przeprowadził postępowania wyjaśniającego odnośnie podmiotu praw rzeczowych i rozliczenia stanu księgi wieczystej, co stanowi naruszenie art. 42 ustawy – *Prawo geodezyjne i kartograficzne*, stanowiącym o obowiązku wykonywania zadań przez osoby wykonujące samodzielne funkcje w dziedzinie geodezji i kartografii z należytą starannością i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Takim przepisem prawa w rozpatrywanej sprawie jest przepis § 47 ust. 3 rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków obligujący organ do przeprowadzenia w sprawie postępowania administracyjnego.
- 10) Wydając wyciąg z wykazu zmian gruntowych na wniosek Grzegorza Borowskiego z dnia 18 września 2002 r., organ naruszył przepis art. 24 ust. 3 ustawy – *Prawo geodezyjne i kartograficzne*, bowiem wnioskodawca w dniu złożenia wniosku, nie spełniał warunku wydania przedmiotowego dokumentu określonego w przywołanym przepisie.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, działając na podstawie § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kontroli urzędów (...) zobowiązuję Pana Starostę do realizacji następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Podjąć skuteczne działania w celu uregulowania spraw organizacyjnych dotyczących spraw z zakresu gleboznawczej klasyfikacji gruntów – zadania wynikającego z art. 7d ustawy – *Prawo geodezyjne i kartograficzne* z 17 maja 1989 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 240 poz. 2027), realizowanego na mocy art. 6a ustawy „...przy pomocy geodety powiatowego”.
2. Przy prowadzeniu spraw z zakresu ewidencji gruntów i budynków wdrożyć do stosowania zasady, wynikające z rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów powiatu z dnia 18 grudnia 1998 r. (Dz.U. Nr 160, poz. 1074 ze zm.).
3. Podjąć działania skutkujące zafunkcjonowaniem:

- „*Dziennika zamówień*” jako jednolitego, odrębnego rejestru zamówień na udostępnienie materiałów i danych z zasobu geodezyjnego, spełniając tym wymóg § 10.2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie określenia rodzajów materiałów stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, sposobu i trybu ich gromadzenia i wyłączenia z zasobu z dnia 17 maja 1999 r. (Dz.U. Nr 49, poz. 493),
 - „*Dziennika zgłoszeń zmian*” jako części składowej systemu informatycznego służącego do prowadzenia ewidencji gruntów i budynków, zgodnie z wymogiem rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie ewidencji gruntów i budynków z dnia 29 marca 2001 r. (Dz.U. Nr 38, poz. 454).
4. W treści dokumentów sporządzanych w oparciu o dane ewidencyjne zamieszczać wszystkie informacje wymagane załącznikiem nr 5 do rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków, a w przypadku braku danych podjąć skuteczne działania celem uzupełnienia baz. Zaprzestać jednocześnie opatrywania dokumentów informacjami nie wymagalnymi żadnym przepisem prawa.
 5. Wszystkie dokumenty udostępniane z zasobu geodezyjnego i kartograficznego opatrywać właściwymi, wymagalnymi klauzulami, informacjami, pieczęciami i podpisami, zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie określenia rodzajów materiałów stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, sposobu i trybu ich gromadzenia i wyłączenia z zasobu oraz udostępniania zasobu oraz rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków.
 6. Rozważyć możliwość wprowadzenia systemu informatycznego obsługującego bazę danych ewidencyjnych dającego możliwość tworzenia wszystkich raportów, o których mowa w § 22 rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków i gwarantującego spójność danych opisowych i geometrycznych operatu.
 7. Pobieranie opłat za czynności geodezyjne i kartograficzne oraz udzielanie informacji, a także za wykonywanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego dokumentować właściwymi dokumentami finansowymi – rachunkami. W powyższym zakresie dokonać także korekty zapisów upoważnień pracowników do sporządzania tych dokumentów.

Ponadto, wnoszę o:

8. Anulowanie wyciągu z wykazu zmian gruntowych KW Chorzępowo T.II k. 42 z 18 września 2002 r. - zgodnie z zaleceniem Głównego Geodety Kraju, zawartym w piśmie z 8 kwietnia 2009 r., znak KN-5030-47/08/09.
9. Zastosowania w podobnych sytuacjach przepisu § 57 Wytycznych techniczno-organizacyjnych *Instrukcji G-5 Ewidencja gruntów i budynków*, który stanowi: „*Przy zaistnieniu sprzeczności stanów prawnych wynikających z dwóch różnych dokumentów ... po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w trybie § 47 ust. 3 rozporządzenia, należy wskazać w ewidencji, ten stan prawny, który jest zgodny z faktycznym stanem władania ...*”.
10. Zwiększenie nadzoru nad pracownikami upoważnionymi do wydawania dokumentów do celów prawnych.

Na podstawie 14 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2001 r. w sprawie kontroli urzędów, instytucji publicznych i przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących geodezji i kartografii, wnoszę o zawiadomienie organu kontrolnego, **w terminie 30 dni** od dnia otrzymania niniejszych zaleceń o sposobie ich wykonania lub o przyczynach niewykonania.

*/Wojewódzki Inspektor
Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego
w Poznaniu/*